

Dodijeljene nagrade Društva povjesničara umjetnosti Hrvatske

"Radovan Ivančević" za životno djelo Tonku Maroeviću

Društvo povjesničara umjetnosti Hrvatske dodijelilo je nagrade "Radovan Ivančević" za 2012. godinu. Nagradu za životno djelo primio je akademik Tonko Maroević.

Godišnju nagradu dobila je dr. sc. Ljiljana Kolečnik za hrvatsko i englesko izdanje knjige "Socijalizam i modernost. Umjetnost, povijest, politika 1950. – 1974.", objavljene u suradnji s Institutom za povijest umjetnosti i Muzejom suvremene umjetnosti.

Povelju Društva povjesničara umjetnosti dobili su voditelji i suradnici projekta "Multidisciplinarna istraživanja kompleksa dvorca Brezovice". Projekt je osmišljen kako bi služio istraživačkoj i edukativnoj svrsi kroz mobiliziranje širokog raspona stručnjaka i studenata Filozofskog fakulteta u Zagrebu, Akademije likovnih umjetnosti i Hrvatskog restauratorskog zavoda. S obzirom na broj mladih znanstvenika i studenata uključenih u njegovu provedbu, projekt je odraz predanosti da se afirmiraju najviši standardi u istraživačkoj i visokoobrazovnoj djelatnosti.

Povelju je dobio autorski par Edda Dubravec i Luka Marotti za emisiju "Kulturna baština" na HTV-u, koja je pridonijela ne samo povećanoj "vidljivosti" spomenika nego i općoj popularizaciji struke povijesti umjetnosti.

Ivana Valjato-Vrus dobila je Povelju DPUH-a za promicanje i brigu o hrvatskoj umjetničkoj baštini jer je provela cijeli radni vijek, više od tri i pol desetljeća, u Institutu za povijest umjetnosti, radeći kao arhitektica na većini važnih projekata vezanih uz istraživanje arhitekture i urbanizma.

Povelju je dobila prof. dr. sc. Marina Vicelja Matijašić, izvanredna profesorica na Odsjeku za povijest umjetnosti Filozofskog fakulteta u Rijeci. Ostvarila je izniman doprinos u razvoju povijesno-umjetničke metode ikonografije i ikonologije, posebice u afirmaciji Hrvatske među ikonografima i ikonolozima na europskoj i svjetskoj istraživačkoj pozornici.

Nagrade za diplomski rad ove su godine dobile Petra Milovac i Klara Šimičić.

Akademik Tonko Maroević

Punctum credibile

u Hrvatskoj

Napisala: dr. sc. Željka Čorak
 Foto: Vedran Benović, MUO

Akademik Tonko Maroević zasigurno je središnja figura struke povijesti umjetnosti u Hrvatskoj, a moglo bi se to reći i za cjelokupni hrvatski kulturni život. Od struke povijesti umjetnosti nimalo manje značajna nije njegova prisutnost u književnosti, autorskoj i prijevodnoj; ostavio je važan trag u kazalištu, surađivao je i na polju glazbe. Povezujući različite sfere umjetničkog i znanstvenog stvaralaštva, povezivao je i različite stvaralačke orijentacije, pripremljen na razumijevanje i toleranciju svojom sveobuhvatnom kulturom i naobrazbom.

Po mnogi put valja se prisjetiti rečenice Radovana Ivančevića da "za Tonka

Maroevića slikari slikaju i pisci pišu", rečenice koja je utvrdila Maroevićev utjecaj na hrvatski kulturni i znanstveni život, aklamacijsku recepciju njegova djelovanja i činjenicu da je Maroević za ovu sredinu postao i jest nosilac kriterija.

Jednako tako valja spomenuti i njegove društvene angažmane u kojima se nikada nije štedio, od Društva povjesničara umjetnosti, Društva književnika i Društva pisaca, Društva književnih prevodilaca, Hrvatskog centra PEN-a, Matice hrvatske, Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti... svih mogućih odbora, povjerenstava i komisija, bezbrojnih recenzija, predgovora, pogovora, mentorstava, predavanja, simpozija, održanih sati nastave na fakultetima i akademijama, uredništava i uređivanja knjiga i časopisa... Maroević je vezao Hrvatsku sa svijetom svojim bogatim kontaktima, posebno s romanskim sredinama, ali je jednako tako vezao Hrvatsku i s njom samom, ne odbijajući sudjelovati u događajima najmanjih mjesta koja bi po njemu odmah postajala vidljiva i zanimljiva. Njegova posvemašnja nesebičnost i pravednost stvorile su mu i ugled etičkog arbitra. U Hrvatskoj Tonko Maroević jest *punctum credibile*.

Rođen je u Splitu, 22. listopada 1941. Diplomirao je komparativnu književnost i povijest umjetnosti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, 1963. Doktorirao je 1976. s temom koja povezuje dva osnovna polja

njegova djelovanja, likovne umjetnosti i književnost ("Likovna umjetnost u hrvatskoj književnosti od Moderne do danas"). Mentor mu je bio profesor Milan Prelog. Od 1965. do 1970. Maroević je bio Prelogov asistent na Katedri za povijest umjetnosti srednjega vijeka; 1970. prešao je na Institut za povijest umjetnosti gdje je radio do umirovljenja, 2011. Osamnaest godina bio je predsjednik Znanstvenog vijeća Instituta (od 1993. do 2011). Od 2002. redoviti je član HAZU. Dobitnik je brojnih nagrada i priznanja u zemlji i inozemstvu.

Polu stoljeća bavi se znanstvenim istraživanjem moderne hrvatske umjetnosti, djelujući i kao likovni kritičar i esejist. Njegovim su monografijama i studijama interpretirani i valorizirani opusi brojnih slikara i kipara 20. stoljeća: Borisa Bučana, Nives Kavurić-Kurtović, Dragice Cvek Jordan, Ivana Lackovića Croate, Dimitrija Popovića, Vasilija Jordana, Biserke Baretić, Zlatka Kauzlarica Ataca, Vojina Bakića, Voje Radoičića, Anmte Kaštelančića, Antuna Zupe, Zlatka Šimunovića, Dalibora Jelavića, Eugena Buktenice, Antuna Babića, Šime Perića, Marina Tartaglie, Fulvija Juričića, Jakova Bratanića, Josipa Trostmann, Miljenka Stančića... Dvije knjige eseja naslovljene su "Slike i slikama predgovaranje: pisani portreti", "Napisane slike. Likovna umjetnost u hrvatskoj književnosti od moderne do postmoderne". Pojedine znanstvene,

— — — — —
U Hrvatskoj nema nagrade koju Tonko Maroević nije zaslužio. Zaslužio je i one kojih još nema. Jer za ovu zemlju Tonko Maroević je nagrada.
 — — — — —

stručne i esejističke tekstove nemoguće je nabrojati jer bibliografija Tonka Maroevića prelazi tisuću jedinica.

Priradio je niz značajnih retrospektivnih i monografskih izložbi s katalozima, u zemlji i inozemstvu: Ordana Petlevskog, Ernesta Tomaševića, Ivana Meštrovića (Milano), Miroslava Šuteja, Vladimira Varlaja, Ede Murtića, Zlatana Vrkaljana, Vjekoslava Karasa, Nives Kavurić-Kurtović, Nevenke Đorđević, Koste Angelija Radovanija, Šime Perića, Marijana Guva, Ante Škaričića, Zlatka Boureka, Marina Tartaglie, Bele Csikosa Sessije... također, niz problemskih izložbi, kao "Post prije transa" ili "Od Hermana do Sedera" (Venecija)... Značajna je njegova dionica (19. i 20. stoljeće) u izložbi "Tisuću godina hrvatske skulpture" te autorstvo gostujuće izložbe za inozemstvo "Suvremeni hrvatski crtež". Vodio je znanstvene projekte "Umjetnost, povijest, politika. Hrvatska u europskom prostoru 20. stoljeća" te "Modernost, modernizam i postmodernizam u hrvatskoj umjetnosti 20. stoljeća".

Njegova usporedna književna djelatnost jednako je tako opsežna i priznata: na području poezije (deset knjiga pjesama), antologiziranja (hrvatske i katalonske poezije), esejistike i kritike. Iz njegove književne, kao i iz povijesnoumjetničke produkcije mogao bi se raditi samo izbor jer je broj objavljenih radova nepregledan.

Kad je Tonko Maroević prvi put biran u tada Jugoslavensku akademiju znanosti i umjetnosti, otklonio je tu čast jer u svojoj istinskoj skromnosti i pravednosti nije želio ući u tu ustanovu prije svoga negdašnjeg profesora Radovana Ivančevića. Danas, nakon stanovite količine proteklog života, Tonko Maroević zaslužio je nagradu koja nosi Ivančevićovo ime. U Hrvatskoj nema nagrade koju Tonko Maroević nije zaslužio. Zaslužio je i one kojih još nema. Jer za ovu zemlju Tonko Maroević je nagrada. ●